

Има много случаи, дето може да се види, какъ отъ голѣма скърбъ излиза не само безгрижие, а дори и безкрайна смѣлость. Грижата за лична безопасностъ потъва дълбоко въ съзнанието и тамъ изчезва. Желанието за животъ застива и замира. Много пѣти скърбѣта е по-силна отъ волята за животъ.

И виеше тета Мара за даскалъ Димитъръ заранъ, на пладне и вечеръ. Всѣки пѣтъ се разливаха нови тѣжни пѣсни. Особно вечеръ, когато градския шумъ престанѣше, когато ходжитѣ завършиха молитвитѣ си по високитѣ минарета, когато здрачъ настанѣше, нейния омайно-сладъкъ гласъ се понесѣше надъ рѣката, стигнѣше чакъ до отсрещния турски ридъ, отекнѣше, върнѣше се и се разлѣеше като огненъ дъждъ надъ турскитѣ къщи. Тамъ всѣка тетина дума ясно се чуваше. Тя дълбаеше ядовито въ душитѣ на майки, вече изгубили въ войната синове, на любими съпруги, изгубили любими мъже, — на обрученн моми, изгубили непрежалими изгори.

На четвъртия день привечеръ ненадейно снѣжна буря забушува, зли вихри се забориха като люти змейове. Студъ скова земята. Напрежението въ тетината душа бѣше стигнало до своя край. Нейнитѣ плачове, хълцания, ридания, нейнитѣ пѣсни и припѣви бѣха продрали гърдитѣ и гърлото ѝ. Гласътъ ѝ съвсемъ пресипна. Не можеше вече да дава воля на своята стихийна скърбъ. Това я много мъчеше. Но ето съ новъ подемъ я тласна неизразимата ѝ мъка. Отново зачупи рѣце, заскуба коси и полетѣ на долу по стълбитѣ къмъ двора. Цѣла бѣше настрѣхнала. Лицето ѝ доби нечовѣшки изразъ. Очитѣ ѝ широко разтворени — диво и страшно гледаха. Намѣри се вече на двора. Вихритѣ развѣха дрехитѣ ѝ, коситѣ ѝ. Още веднажъ извика и писна, колкото можеше. И нѣкакъ гласа ѝ се проясни отъ студа. Нейнитѣ плачове и ридания се слѣха съ безбродния шумъ на бурята. Тета нареждаше!

— Духай, вѣтре, разнасяй воплитѣ и въздишкитѣ ми. Мене самата разпилѣй, разнеси ме по планини и долини, по